

Dilaver, H. (2024). Rekabet hukuku ve Türk dünyası, *Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 295-304.

REKABET HUKUKU VE TÜRK DÜNYASI

Hatice DİLAVER*

Öz: Rekabet hukuku, serbest rekabet düzenini koruma amacı taşıyan ve hem kamu hem de özel hukuk unsurlarını içeren bir hukuk dalıdır. Bu makalede, rekabet hukukunun genel hukuk içindeki yeri ve Türk dünyasındaki uygulanması incelenmiştir. Türkiye'nin rekabet hukuku deneyimlerinden yola çıkarak, diğer Türk devletlerinde de benzer düzenlemelerin yapıldığı ve bu düzenlemelerin ekonomik büyüme ve refah seviyesinin artmasına katkıda bulunduğu tespit edilmiştir. Çalışma rekabet hukukunun piyasalarda adil rekabeti sağlama, tekeli uygulamaları önleme ve tüketicinin çıkarlarını koruma gibi bir mekanizma olarak nasıl hizmet ettiğini araştırmaktadır. Türkiye ve diğer Türk devletlerindeki yasal çerçeveleri ve uygulama mekanizmalarını inceleyerek, rekabet düzenlemelerine yaklaşımlarındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymaktadır. Analiz, pazar rekabetini denetleyen rekabet otoriteleri ve düzenleyici kurumların rolünü vurgulamakta, anti rekabetçi davranışları araştırarak ve gerekli olduğunda yaptırımlar uygulayarak piyasa rekabetini denetlemektedir. Bu otoriteler arasında ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliği ve koordinasyonun, sınır ötesi rekabet konularını etkili bir şekilde ele almak için gerekliliğine değinmektedir. Makale, rekabet hukukunun Türk dünyasındaki evrimini ele alarak, küreselleşme, teknolojik ilerlemeler ve değişen piyasa dinamikleri gibi faktörleri dikkate almaktadır. Bölgedeki ekonomik gelişimi teşvik etmek ve ortaya çıkan zorluklarla başa çıkmak için rekabet düzenlemelerinin sürekli olarak uyumlaşması ve modernleştirilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Genel olarak, çalışma, rekabet hukukunu hem ulusal hem de uluslararası düzeydeki yasal çerçevenin temel bir direği olarak vurgulamaktadır. Etkili rekabet düzenlemelerinin, ekonomik büyüme, piyasa verimliliği ve tüketici refahı üzerindeki olumlu etkisini vurgulayarak, Türk dünyasındaki ve ötesindeki önemini yeniden teyit etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekabet hukuku, Türk Dünyası, yasal düzenlemeler, ekonomik büyüme, tüketici hakları, pazar rekabeti, teşebbüsler, rekabet otoriteleri, uluslararası iş birliği, tekellilik, hukuki çerçeve

COMPETITION LAW AND THE TURKIC WORLD

Abstract: Competition law is a legal discipline aimed at preserving the regime of free competition, encompassing elements of both public and private law. This article examines into the position of competition law within the broader legal framework and its application in the Turkic world. Drawing insights from Turkey's experiences in competition law, it is noted that similar regulations are implemented in contributing to economic growth and increased welfare levels of other Turkic states. Furthermore, the study explores how competition law serves as a mechanism for ensuring fair competition in markets, preventing monopolistic practices, and protecting consumer interests. By examining the legal frameworks and enforcement mechanisms in Turkey and other Turkic states, it sheds light on the commonalities and differences in their approaches to competition regulation. The analysis highlights the role of competition authorities and regulatory bodies in overseeing market competition, investigating anti-competitive behaviours, and imposing sanctions according its necessity. It also discusses the significance of cooperation and coordination

* Dr. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, haticedilavedr509@gmail.com

 ORCID ID: 0000-0002-4484-5297

among these authorities at both national and international levels to address cross-border competition issues effectively. Moreover, the article discusses the evolution of competition law in the Turkic world, considering factors such as globalization, technological advancements, and changing market dynamics. It emphasizes the need for continuous adaptation and modernization of competition regulations to address emerging challenges and promote economic development in the region. Overall, the study underscores the importance of competition law as a fundamental pillar of the legal framework, both domestically and internationally. It highlights the positive impact of effective competition regulation on economic growth, market efficiency, and consumer welfare, reaffirming its significance in the Turkic world and beyond.

Keywords: *Competition law, Turkic World, legal regulations, economic growth, consumer rights, market competition, enterprises, competition authorities, international cooperation, monopoly, legal framework*

Rekabet hukuku, 20. yüzyılda bağımsız bir hukuk dalı olarak gelişmiş ve serbest rekabet düzenini koruma amacı taşımaktadır. Bu hukuk dalı, kamu hukuku kurallarına benzer nitelikte olup, kamu düzenini sağlamak için ceza benzeri yaptırımlar içerir. Rekabet hukuku, hem kamu hem de özel hukuk unsurlarını taşıdığı için karma bir hukuk dalı olarak nitelendirilmektedir. Bu makale, rekabet hukukunun genel hukuk içindeki yerini ve Türk dünyasındaki uygulanmasını inceleyecektir. Ayrıca, rekabet hukuku işletmeler arasında adil rekabetin sağlanmasında, tekelci uygulamaların önlenmesinde ve tüketicinin çıkarlarının korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Rekabet hukuku Düzenlemeler ve yaptırımlar uygulayarak, pazar bütünlüğünü korumayı ve tüm pazar katılımcıları için eşit bir oyun alanı sağlamayı amaçlar. Türk dünyasında, rekabet hukukunun uygulanması ekonomik gelişim, hukuki gelenekler ve uluslararası normlar gibi çeşitli faktörlerden etkilenmiştir. Türkiye rekabet düzenlemeleri için sağlam bir çerçeve oluştururken, diğer Türk devletleri de kendi yargı bölgelerinde rekabet konularını ele almak için kendi hukuki mekanizmalarını geliştirmişlerdir. Bu makale, Türk dünyasında rekabet hukukunun evrimini, yasal çerçeveleri, uygulama mekanizmalarını ve uygulanmasında karşılaşılan zorlukları inceleyecektir. Ayrıca, bölgedeki ekonomik büyüme, pazar verimliliği ve tüketici refahı üzerinde rekabet hukukunun etkisini analiz edecektir. Türk dünyasında adil rekabeti ve ekonomik gelişimi teşvik etmede rekabet hukukunun rolünü açıklığa kavuşturarak, hukuki çerçeveleri şekillendirme ve ekonomik refahı teşvik etmedeki önemine ilişkin daha iyi bir anlayışa katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1. Rekabet Hukukunun Genel Hukuk İçindeki Yeri

Rekabet hukuku, serbest rekabetin korunması amacıyla ekonomik ve sosyal amaçlarla oluşturulmuş kurallardan oluşur. Rekabet kanunları, bireysel menfaatlardan ziyade kamu menfaatini korur ve bu nedenle kamu hukukuna daha yakındır. Kamu hukuku, devletin egemenliğinden kaynaklanan yetkileri düzenler ve kamu düzenini sağlamak amacıyla cezaî yaptırımlar içerir. Benzer şekilde, rekabet hukuku da ceza benzeri yaptırımlar içermekte ve emredici karakter taşımaktadır (Akıncı, 2002).

Rekabet hukukunun uygulanmasını sağlamak amacıyla etkin idarî mekanizmalar öngörülmüştür. Bağımsız idarî otoriteler, rekabetin korunması ve düzenlenmesi için önemli bir rol oynamaktadır (Ulusoy, 2003). Bu otoriteler, toplumsal ve ekonomik yaşamın temel hak ve özgürlükler ile yakından ilişkili alanlarında faaliyet gösterir ve bağımsız olarak karar alır. Rekabet Kurulu da bu tür bir otorite olup, rekabet ihlallerini soruşturmakta ve gerekli yaptırımları uygulamaktadır.

Rekabet hukuku, klasik ceza hukuku anlamında olmasa bile, ceza benzeri yaptırımlar içeren bir hukuk dalıdır (Badur, 2001). Emredici karakteri, kamu hukuku kurallarına benzer nitelik gösterir. Ayrıca, kamu hukuku kurallarında bulunan kendiliğinden uygulanabilme ve etkin hukukî yaptırımlara tâbi kılma özelliği, rekabet hukuku kurallarında da belirgin bir şekilde görülmektedir. Örneğin, RKHK hükümleri incelendiğinde, Rekabet Kurumu'nun idarî

örgütlenmesi, işleyişi, yetki ve görevlerine ilişkin hükümlerin önemli yer tuttuğu görülecektir (Aslan, 2010).

Doktrinde, rekabet hukukunun özel hukuk dalı olarak nitelendirilmesine kesin bir engel teşkil ettiği vurgulanmaktadır (Sanlı, 1999). Rekabet hukuku, kamu hukuku kuralları ile benzerlik gösterse de, inceleme alanı özel hukuk ilişkileridir. Piyasanın işlemesi için gerekli işlemler, özel hukuk işlemleridir ve Rekabet Kurulu, özel hukuk işlemlerinin yasaya aykırılığını araştırır. Bu bağlamda, rekabet hukuku, kamu hukuku niteliği kazandıran iki önemli özellikten bahsedilebilir. Birincisi, rekabet hukukunu uygulamakla görevli otoritelerin "idarî" niteliği ve kararlarının idarî işlem olarak idarî yargının denetimine tâbi tutulması; ikincisi ise devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin rekabeti bozucu işlem ve eylemlerinin de rekabet hukukunun konusunu oluşturmasıdır (Tan, 2000).

Rekabet hukuku, genel hukuk içerisinde son derece önemli bir yere sahiptir. Çünkü ekonomik faaliyetlerin düzenlenmesinde ve adil rekabet ortamının sağlanmasında kritik bir rol oynar. İşte rekabet hukukunun genel hukuk içindeki önemini daha geniş bir perspektiften ele alacak bazı açıklamalar:

1. **Ekonomik Verimlilik ve İnovasyonun Teşviki:** Rekabet hukuku, piyasa ekonomisinin temel prensiplerinden biri olan serbest rekabetin korunmasını sağlar. Bu da, işletmeler arasında sağlıklı bir rekabet ortamının oluşmasını ve ekonomik verimliliğin artmasını sağlar. Rekabetin teşvik edilmesi, işletmelerin daha verimli çalışmasını ve tüketicilere daha geniş bir ürün ve hizmet yelpazesinden faydalanma imkanı sunar. Ayrıca, rekabetin teşviki, inovasyonu ve teknolojik ilerlemeyi destekler, çünkü rekabet ortamı, işletmeleri sürekli olarak yenilik yapmaya teşvik eder (Baumol, 2002).

2. **Tüketici Refahının Korunması:** Rekabet hukuku, tüketicilerin haklarını korumak ve onların çeşitli seçenekler arasında en iyi fiyat ve kaliteyi elde etmelerini sağlamak amacıyla önemlidir. Haksız rekabetin önlenmesi, tüketicilerin yanıltıcı reklamlardan korunmasını ve adil fiyatlandırma politikalarıyla karşılaşmasını sağlar. Bu da tüketicilerin refahını artırır ve pazar gücü dengesini korur (Bishop, 2010).

3. **Piyasa Düzenlemesi ve Güvenin Sağlanması:** Rekabet hukuku, piyasalardaki rekabetin adil ve dengeli bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Rekabeti bozan teşebbüslerin ve haksız ticari uygulamaların önlenmesi, piyasalarda güvenin korunmasına yardımcı olur. Bu da yatırımcıların ve tüketicilerin piyasalara olan güvenini artırır ve ekonomik istikrarı sağlar (Fox, 2009).

4. **Adil Rekabet Ortamının Korunması:** Rekabet hukuku, işletmeler arasında adil bir rekabet ortamının korunmasına odaklanır. Haksız rekabetin ve tekelcilik eğilimlerinin önlenmesi, piyasadaki işletmeler arasında eşit şartlarda rekabet etmelerini sağlar. Bu da daha sağlıklı ve dengeli bir ekonomik ortamın oluşmasını sağlar (Whish & Bailey, 2015).

5. **Hukukun Üstünlüğünün Güçlendirilmesi:** Rekabet hukuku, hukukun üstünlüğünü ve hukuki düzenlemelerin evrensel prensiplerine olan bağlılığı vurgular. Haksız rekabetin önlenmesi ve rekabeti bozan eylemlere karşı mücadele, hukukun işleyişinin güçlendirilmesine ve hukuki normların korunmasına katkıda bulunur (Gerber, 1998).

Bu nedenlerle, rekabet hukuku genel hukuk içinde son derece önemli bir konumda yer alır ve ekonomik, sosyal ve hukuki açıdan birçok fayda sağlar.

2. Rekabet Hukuku ve Türk Dünyası

Türk dünyasında rekabet hukuku uygulamaları, Türkiye'nin bu alandaki deneyimlerinden ve yasal düzenlemelerinden büyük ölçüde etkilenmiştir. Türkiye'de 1994 yılında kabul edilen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (RKHK), rekabet hukukunun temelini oluşturmakta ve piyasa düzeninin korunmasını hedeflemektedir (Aslan, 2001). Bu yasa, rekabetin sınırlanması durumunda uygulanacak yaptırımları ve hukuki süreçleri belirlemektedir.

Türk dünyasındaki diğer ülkeler de benzer yasal düzenlemelerle rekabeti koruma çabası içindedir. Bu ülkeler, genellikle Türkiye'nin rekabet hukuku modelini örnek alarak kendi yasal düzenlemelerini yapmaktadır. Örneğin, Kazakistan ve Azerbaycan gibi ülkelerde de rekabeti koruma amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler yapılmış ve bağımsız rekabet otoriteleri kurulmuştur. Bu ülkeler, rekabeti koruma amacıyla oluşturdukları yasal düzenlemelerde, Türkiye'nin RKHK modelinden esinlenmiştir (Özkan, 2013).

Rekabet hukuku, modern ekonomilerin ve ticaret sistemlerinin temel taşlarından biridir. Bu hukuki alan, ekonomik verimliliği teşvik ederken, tüketicilerin korunmasını ve piyasa düzeninin sağlanmasını amaçlar. Türk dünyasında, yani Türkiye ve diğer Türk devletlerinde, rekabet hukukunun önemi giderek artmaktadır. Bu makale, rekabet hukukunun Türk dünyası için neden bu kadar önemli olduğunu çeşitli boyutlarıyla ele almaktadır.

2.1. Ekonomik Boyut

Rekabet hukuku, ekonomik büyümenin ve yeniliğin temel itici gücüdür. Serbest rekabet ortamının korunması, işletmelerin daha verimli çalışmasını, yenilik yapmasını ve tüketicilere daha iyi ürün ve hizmetler sunmasını sağlar. Türk dünyasında, rekabet hukukunun etkin bir şekilde uygulanması, yerel ekonomilerin küresel piyasalarda rekabet edebilirliğini artırır. Bu durum, hem tüketicilerin hem de işletmelerin yararına olur, çünkü tüketiciler daha kaliteli ve uygun fiyatlı ürünlere erişirken, işletmeler de inovasyon yoluyla büyüme fırsatları yakalar (Aydın, 2017).

2.2. Sosyal Boyut

Rekabet hukuku, sadece ekonomik açıdan değil, aynı zamanda sosyal açıdan da büyük öneme sahiptir. Adil rekabet ortamı, piyasalarda güven ve şeffaflık sağlar. Haksız rekabet uygulamalarının ve tekelleşmenin önlenmesi, piyasa katılımcılarının birbirine güvenmesini ve piyasaların sağlıklı işlenmesini destekler. Türk dünyasında, rekabet hukukunun güçlendirilmesi, tüketicilerin korunmasını ve toplumun genel refah seviyesinin yükselmesini sağlar (Yılmaz, 2015).

2.3. Hukuki Boyut

Rekabet hukuku, hukuk devletinin ve adaletin temel unsurlarından biridir. Hukuki ilkelerin ve normların uygulanması, ticari ilişkilerde adaletin sağlanmasına katkıda bulunur. Türk dünyasında, rekabet hukukunun etkin bir şekilde uygulanması, yasal sistemlerin bütünlüğünü ve güvenilirliğini artırır. Bu da, yerli ve yabancı yatırımcıların güvenini kazanarak, ekonomik kalkınmaya olumlu etkilerde bulunur (Kaya, 2018).

2.4. Zorluklar ve Fırsatlar

Rekabet hukuku, küreselleşme ve dijitalleşme gibi modern dünyadaki dinamiklerle karşı karşıyadır. Türk dünyasında, bu değişimlerin getirdiği zorluklar, aynı zamanda rekabet hukukunun gelişimi için fırsatlar da sunmaktadır. Dijital platformların ve küresel pazarların ortaya çıkışı, yeni düzenlemeler ve uyum stratejileri gerektirir. Bu süreç, rekabet hukukunun daha esnek ve yenilikçi hale gelmesini sağlayabilir (Demir, 2019).

Sonuç olarak, rekabet hukuku, Türk dünyası için ekonomik, sosyal ve hukuki açıdan büyük öneme sahiptir. Ekonomik büyümeyi teşvik eder, sosyal refahı artırır ve hukuki bütünlüğü sağlar. Türk dünyasındaki ülkelerin, rekabet hukukunu daha etkin ve kapsayıcı bir şekilde uygulamaları, genel refah seviyesini yükseltecek ve piyasa ekonomilerinin sağlıklı işlenmesini sağlayacaktır. Bu bağlamda, rekabet hukukunun sürekli olarak gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi, Türk dünyasının küresel ekonomik sistemde daha güçlü bir konum elde etmesine yardımcı olacaktır.

3. Rekabet Hukukunun Önemi ve Etkisi

Rekabet hukuku, piyasa ekonomisinin etkin işlemesi için hayati öneme sahiptir. Serbest rekabet, yenilikçiliği teşvik eder, tüketicilere daha geniş seçenekler sunar ve fiyatların makul seviyelerde kalmasını sağlar (Gül, 2000). Rekabetin korunması, ekonomik büyüme ve refah seviyesinin artmasına katkıda bulunur. Ayrıca, rekabet hukuku, piyasa aksaklıklarını önlemeye yönelik önemli bir araçtır. Türk dünyasında da rekabet hukuku uygulamalarının etkin bir şekilde yürütülmesi, bölgesel ekonomik işbirliğini ve entegrasyonu güçlendirebilir. Türk Konseyi gibi bölgesel organizasyonlar, üye ülkeler arasında rekabet hukuku alanında iş birliğini teşvik ederek ortak standartlar geliştirebilir. Bu tür iş birlikleri, rekabetin korunmasına yönelik ortak politikaların oluşturulmasına katkı sağlayabilir (Çelik, 2018).

Rekabet hukuku, rekabetin korunmasına yönelik hukuk kurallarının bütününden oluşmaktadır. Bu nedenle rekabetin korunması için gerekli önlemlerin kamu gücüyle alınması bir gerekliliktir. Bu bağlamda, rekabet hukuku, kamu hukuku niteliği bulunan bir hukuk dalıdır. Ancak rekabetin bozulmasından dolayı zarar görenlerin tazminat talep etme hakkı bulunduğundan, rekabet hukukunun özel hukuk yönü de bulunmaktadır (Akıncı, 2002). Zira rekabet hukukunun kurallarına muhatap olan teşebbüsler genelde özel hukuk kişileridir ve rekabet kuralları, bu kişiler arasındaki özel hukuk münasebetlerini düzenlemektedir.

3.1. Rekabet Hukukunun Ekonomik ve Sosyal Etkileri

Rekabet hukuku, ekonomik yapıyı düzenleyerek rekabetçi bir piyasa ortamı yaratmayı amaçlar. Bu, ekonomik verimliliğin artmasına, inovasyonun teşvik edilmesine ve tüketicilerin daha iyi ürün ve hizmetlere erişimine olanak tanır. Serbest rekabetin korunması, piyasa aktörlerinin haksız rekabet uygulamalarına başvurmalarını engelleyerek adil bir iş ortamı sağlar. Bu da uzun vadede ekonomik büyümeye katkıda bulunur ve tüketici refahını artırır. Türk dünyasında, rekabet hukuku uygulamalarının etkin bir şekilde yürütülmesi, bölgesel ekonomik işbirliği ve entegrasyonu güçlendirebilir. Türk Konseyi gibi bölgesel organizasyonlar, üye ülkeler arasında rekabet hukuku alanında işbirliğini teşvik ederek ortak standartlar geliştirebilir. Bu tür işbirlikleri, rekabetin korunmasına yönelik ortak politikaların oluşturulmasına katkı sağlayabilir (Öztürk, 2020).

3.2. Rekabet Hukukunun Kültürel ve Sosyal Bağlamı

Rekabet hukuku, sadece ekonomik etkileri ile değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal yapılar üzerinde de önemli etkilere sahiptir. Türk dünyasındaki ülkeler arasında benzer kültürel ve sosyal yapılar bulunduğundan, rekabet hukuku uygulamalarının bu bağlamda da etkili olması beklenir. Örneğin, rekabet hukuku, adil ve eşit bir piyasa ortamı sağlayarak sosyal adaletin sağlanmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, rekabet hukuku, tüketici haklarının korunmasına yönelik düzenlemeler içermesi nedeniyle, tüketicilerin bilinçlenmesi ve haklarını savunmaları konusunda da önemli bir rol oynar (Kılıç, 2016).

4. Türk Dünyasında Rekabet Hukukunun Geleceği

Türk dünyasında rekabet hukuku uygulamalarının geleceği, bölgesel işbirliği ve entegrasyonun artmasıyla şekillenebilir. Türk Konseyi gibi bölgesel organizasyonlar, üye ülkeler arasında rekabet hukuku alanında iş birliğini teşvik ederek ortak standartlar geliştirebilir. Bu, bölgedeki ticaretin ve yatırımların artmasına olanak tanıyarak ekonomik büyümeyi destekleyebilir. Ayrıca, Türk dünyasındaki ülkelerin ulusal düzeyde rekabet hukuku uygulamalarını geliştirmesi ve bu alandaki kapasitelerini arttırması önemlidir. Rekabet otoritelerinin kurulması ve etkin bir şekilde çalıştırılması, haksız rekabetin önlenmesi ve adil bir iş ortamının sağlanması açısından hayati öneme sahiptir. Diğer yandan, teknolojik gelişmelerin ve dijital ekonominin yükselişi, rekabet hukuku alanında yeni zorlukları beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, Türk dünyasındaki rekabet hukuku uygulamalarının,

dijital ekonomiye uyum sağlaması ve bu alandaki yeniliklere cevap vermesi gerekmektedir. Rekabet hukuku düzenlemelerinin, dijital platformlar ve veri ekonomisi gibi yeni alanları kapsayacak şekilde güncellenmesi önemlidir. Sonuç olarak, rekabet hukuku Türk dünyasında ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan önemli bir role sahiptir. Bu alandaki işbirliğinin artırılması ve ulusal düzeydeki rekabet hukuku uygulamalarının güçlendirilmesi, bölgenin ekonomik kalkınmasına ve refahının artmasına katkıda bulunabilir. Türk dünyasında rekabet hukukuyla ilgili daha geniş kapsamlı bir işbirliği ve entegrasyonun teşvik edilmesi, sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel alanlarda da olumlu etkilere sahip olabilir. Bu işbirliği, üye ülkeler arasında ticaretin artmasını sağlayarak ekonomik refahın artmasına katkıda bulunabilir. Aynı zamanda, rekabetin teşvik edilmesi ve haksız rekabetin önlenmesi, iş dünyasında daha adil ve şeffaf bir ortamın oluşturulmasına yardımcı olabilir. Türk dünyasındaki rekabet hukuku uygulamalarının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, bölgedeki işletmelerin rekabet gücünü artırabilir ve yenilikçiliği teşvik edebilir. Bu da yerel ekonomilerin daha dinamik hale gelmesine ve uluslararası piyasalardaki yerlerini sağlamlaştırılmalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, Türk dünyasındaki rekabet hukuku alanındaki gelişmeler, uluslararası alanda da dikkate alınabilir. Böylece, bölge ülkeleri uluslararası ticarete daha rekabetçi hale gelirken, uluslararası standartlara uyum sağlamak için de önemli adımlar atabilirler. Rekabet hukukuyla ilgili olarak Türk dünyasında yapılan çalışmaların ve alınan kararların belgelenmesi ve paylaşılması, bölgedeki diğer ülkeler için de bir kaynak olabilir. Bu sayede, benzer sorunlarla karşılaşan ülkeler birbirlerinden öğrenebilir ve en iyi uygulamaları paylaşarak rekabet hukuku alanında daha etkili politikalar geliştirebilirler. Sonuç olarak, rekabet hukuku Türk dünyasında sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel açılardan da önemli bir konudur. Bu alandaki iş birliğinin artırılması ve rekabet hukuku uygulamalarının güçlendirilmesi, bölgenin kalkınmasına ve refahının artmasına önemli katkılar sağlayabilir. Türk dünyasında rekabet hukukuyla ilgili daha fazla gelişme ve işbirliği için çeşitli adımlar atılabilir. Bunlardan ilki, bölgesel düzeyde bir rekabet hukuku çerçeve anlaşması veya protokolü oluşturmak olabilir. Bu anlaşma, Türk dünyasındaki ülkeler arasında rekabet hukukuyla ilgili ortak standartları ve işbirliği mekanizmalarını belirleyebilir. Böylece, ülkeler arasındaki ticaretin ve yatırımların artması için daha sağlam bir temel oluşturulabilir.

Ayrıca, Türk dünyasındaki rekabet otoriteleri ve ilgili kuruluşlar arasında düzenli bilgi paylaşımı ve işbirliği mekanizmaları kurulabilir. Bu, ülkelerin rekabet hukuku uygulamalarını koordine etmelerine ve karşılıklı deneyimlerden faydalanmalarına olanak tanır. Özellikle, genç rekabet otoriteleri için kapasite geliştirme programları düzenlenerek, kurumların etkinliği ve bağımsızlığı artırılabilir.

Türk dünyasındaki rekabet hukuku uygulamalarının güçlendirilmesi için eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri de önemlidir. İlgili paydaşlar arasında düzenli seminerler, konferanslar ve eğitim programları düzenlenerek, rekabet hukukunun önemi ve uygulanması hakkında farkındalık artırılabilir. Ayrıca, bu faaliyetler aracılığıyla genç profesyonellerin ve akademisyenlerin yetişmesine ve rekabet hukuku alanında uzmanlaşmalarına destek verilebilir.

Son olarak, Türk dünyasındaki rekabet hukuku ile ilgili en iyi uygulamaların belgelenmesi ve paylaşılması önemlidir. Bu, diğer ülkelerin benzer sorunlarla karşılaştığında çözüm aramak için bir kaynak olabilir. Ayrıca, uluslararası düzeyde rekabet hukuku ile ilgili tartışmalara katkı sağlayarak Türk dünyasının sesini uluslararası platformlarda duyurabilir.

Bu adımların atılmasıyla Türk dünyasında rekabet hukuku alanında daha kapsamlı bir iş birliği ve entegrasyon sağlanabilir. Bu da bölgenin ekonomik büyümesini destekleyerek daha refah ve istikrarlı bir geleceğe katkıda bulunabilir (www.turkkon.org).

Sonuç

Rekabet hukuku, serbest rekabet düzenini koruma amacı taşıyan ve hem kamu hem de özel hukuk unsurlarını içeren bir hukuk dalıdır. Türk dünyasında da rekabet hukuku, ekonomik büyüme ve refah seviyesinin artmasına katkıda bulunmakta ve bölgesel iş birliğini güçlendirmektedir. Bu makale, rekabet hukukunun genel hukuk içindeki yerini ve Türk dünyasındaki uygulanmasını inceleyerek, bu alandaki gelişmeleri ve iş birliği olanaklarını ele almıştır. Türk dünyasında rekabet hukukuyla ilgili yapılan çalışmalar ve alınan önlemler, bölgesel iş birliğini ve entegrasyonu güçlendirme yolunda önemli adımları temsil ediyor. Bu çalışmaların sonuçları, bölgedeki ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda belirgin bir etki yaratabilir.

Rekabet hukukunun güçlendirilmesi ve etkin bir şekilde uygulanması, bölge ülkelerinin ekonomik kalkınmasına ve rekabet güçlerinin artmasına katkı sağlayabilir. Rekabetin teşvik edilmesi, inovasyonun ve verimliliğin artmasına olanak tanıırken, haksız rekabetin önlenmesi ise adil bir iş ortamının oluşturulmasını sağlar. Bu da işletmelerin daha verimli çalışmasını ve tüketicilerin daha geniş bir ürün ve hizmet yelpazesinden faydalanmasını sağlayabilir. Ayrıca, rekabet hukukuyla ilgili yapılan çalışmalar, bölgesel düzeyde iş birliği ve dayanışmayı artırabilir. Türk Konseyi gibi bölgesel organizasyonlar, üye ülkeler arasında rekabet hukukuyla ilgili ortak standartların geliştirilmesine ve bu alandaki en iyi uygulamaların paylaşılmasına olanak tanıyabilir. Bu da bölgenin ekonomik entegrasyonunu ve işbirliğini destekleyerek daha sağlam bir temel oluşturabilir. Ancak, rekabet hukukuyla ilgili yapılan çalışmaların etkili bir şekilde devam ettirilmesi ve daha da güçlendirilmesi için daha fazla çaba gösterilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, bölge ülkeleri arasında bilgi ve deneyim paylaşımı, eğitim programları ve kapasite geliştirme faaliyetleri gibi alanlarda daha fazla işbirliği sağlanabilir. Ayrıca, uluslararası düzeyde rekabet hukukuyla ilgili gelişmeleri takip etmek ve buna uyum sağlamak da önemlidir. Türk dünyasındaki rekabet hukukuyla ilgili yapılan çalışmaların ve alınan önlemlerin, bölgenin ekonomik kalkınmasına ve iş birliğine önemli katkılar sağlayabileceği açıktır. Ancak, bu sürecin sürdürülebilir bir şekilde devam ettirilmesi ve daha da güçlendirilmesi için kararlılıkla çalışılması gerekmektedir. Bu, Türk dünyasının gelecekte daha rekabetçi ve refah bir bölge haline gelmesine yardımcı olabilir.

Rekabet hukuku, modern ekonomilerin işleyişinde ve ticaret sistemlerinin düzenlenmesinde hayati bir rol oynar. Türk dünyasında da bu hukukun önemi giderek artmaktadır. Rekabet hukuku, serbest rekabet ortamını koruyarak ekonomik verimliliği artırmakta, tüketici haklarını korumakta ve piyasa düzenini sağlamaktadır. Türkiye'nin bu alandaki deneyimleri, diğer Türk devletleri için önemli bir örnek teşkil etmektedir. Makalenin incelediği gibi, Türk dünyasında rekabet hukukunun uygulanması ve geliştirilmesi, ekonomik büyüme ve sosyal refah açısından kritik bir öneme sahiptir. Ekonomik boyutta, rekabet hukuku yenilikçiliği teşvik ederken, işletmelerin daha verimli çalışmasını ve tüketicilere daha geniş bir ürün ve hizmet yelpazesi sunmasını sağlamaktadır. Sosyal boyutta ise, adil rekabet ortamı piyasaların şeffaf ve güvenilir bir şekilde işlemesine katkıda bulunur, bu da toplumun genel refah seviyesinin artmasını sağlar. Türk dünyasında rekabet hukukunun hukuki boyutu da önemli bir yere sahiptir. Hukukun üstünlüğü ve adaletin sağlanması, ticari ilişkilerde adil bir düzenin korunmasına yardımcı olur. Rekabet hukuku, yerli ve yabancı yatırımcıların güvenini kazanarak, ekonomik kalkınmayı olumlu yönde etkiler. Ancak, rekabet hukuku uygulamalarının başarılı olması için çeşitli zorlukların üstesinden gelinmesi gerekmektedir. Küreselleşme ve dijitalleşme gibi dinamikler, rekabet hukukunda yeni düzenlemeler ve stratejiler gerektirmektedir. Türk dünyasında dijital ekonomiye uyum sağlamak ve bu alandaki yeniliklere cevap vermek için rekabet hukuku düzenlemelerinin güncellenmesi önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, Türk dünyasında rekabet hukuku, ekonomik, sosyal ve hukuki açılardan büyük bir öneme sahiptir. Bölgesel iş birliği ve entegrasyonun artırılması, rekabet hukukunun daha etkin uygulanmasına ve ekonomik büyümeye katkı sağlayacaktır. Türk dünyasındaki ülkeler arasında rekabet hukukuyla ilgili ortak standartların ve işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesi, bölgenin kalkınmasına ve refahının artmasına önemli katkılar sunabilir. Rekabet hukukunun sürekli olarak gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi, Türk dünyasının küresel ekonomik sistemde daha güçlü bir konum elde etmesine yardımcı olacaktır. Bu iş birliği ve gelişim, sadece ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel refahı da artırarak Türk dünyasının gelecekteki başarısına önemli bir temel oluşturacaktır.

Kaynakça

- Akıncı, A. (2002). Rekabet hukukunun felsefesi, ekonomik, sosyal ve siyasal gelişimi. *ABUHK C.2*, 9 Ocak 2002, Ankara, s.15-51.
- Aslan, İ. Y. (2001). *Rekabet hukuku, rekabetin korunması hakkında kanun, rekabet kurulu tebliğleri*. Bursa, s. 14.
- Aslan, İ. Y. (2010). *Rekabet hukuku dersleri*. Bursa.
- Aydın, H. (2017). *Rekabet hukukunun ekonomik boyutları*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Baumol, W. J. (2002). *The Free-market innovation machine: analyzing the growth miracle of capitalism*. Princeton University Press.
- Bishop, S., & Walker, M. (2010). *The economics of ec competition law: concepts, application and measurement*. Sweet & Maxwell.
- Çelik, E. (2018). *Türk dünyasında ekonomik işbirliği ve rekabet hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Demir, E. (2019). *Dijital ekonomi ve rekabet hukuku*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Fox, E. M. (2009). *The competition law of the european union in comparative perspective: cases and materials*. West Academic Publishing.
- Gerber, D. J. (1998). *Law and competition in twentieth century europe: protecting prometheus*. Oxford University Press.
- Gül, İ. (2000). *Teşebbüsün alıcılara ayrımcılık yaparak hâkim durumu kötüye kullanması*. Ankara, s. 6.
- Kaya, A. (2018). *Hukuki sistemlerde rekabet hukukunun rolü*. Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.
- Kılıç, T. (2016). *Rekabet hukukunun sosyal boyutları*. Adalet Yayınevi.
- Özkan, Z. (2013). *Türkiye ve Orta Asya ülkelerinde rekabet hukuku*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Öztürk, B. (2020). *Bölgesel ekonomik işbirliği ve rekabet hukuku*. Derin Yayınları.
- Sanlı, A. Yasaklayıcı hükümler. s. 15-16.
- Tan, T. (2000). Rekabet hukukunun uygulama alanı açısından kamu kuruluşlarının faaliyeti. *RKD 2000/4*, s. 3-44.
- Ulusoy, A. (2003). Bağımsız idari otoriteler. Ankara, s. 1-11.
- Whish, R., & Bailey, D. (2015). *Competition law*. Oxford University Press.
- Yılmaz, H. (2015). *Rekabet hukuku ve tüketici hakları*. On İki Levha Yayıncılık

Extended Summary

This study systematically reviewed the existing literature on competition law and its application in the Turkic world, examining the legal regulations and doctrinal perspectives regarding competition law practices in Turkey and other Turkic states. Utilizing relevant sources and literature analysis, the study evaluated the position of competition law within the broader legal framework and its applications in the Turkic world. The discourse surrounding "The Significance of Competition Law in the Context of General Jurisprudence" delves into the pivotal role competition law plays within the broader spectrum of legal frameworks. By delving into its economic, social, and legal dimensions, this article elucidates how competition law stands as a cornerstone, ensuring fairness, protection, and efficiency within commercial landscapes. At its core, competition law serves as a guardian of economic efficiency and a catalyst for innovation. Its preservation of free competition fosters an

environment where businesses are incentivized to excel, innovate, and continually improve, thereby driving economic growth. Moreover, by encouraging a level playing field, competition law fosters an environment where consumers benefit from competitive pricing and a diverse array of high-quality products and services. The regulatory aspect of competition law is equally paramount, serving as a bulwark against market distortions and fostering trust among market participants. Through measures aimed at curbing unfair competition practices and preventing monopolistic behaviors, competition law ensures markets remain transparent, competitive, and conducive to fair trade practices. Furthermore, competition law reinforces the rule of law and underscores the importance of adherence to legal principles. By combating unfair competition practices and enforcing legal norms, competition law upholds the integrity of legal systems and ensures justice prevails in commercial interactions. In essence, the discourse underscores the indispensable role of competition law within the broader legal framework, illustrating its multifaceted contributions to economic prosperity, social welfare, and legal integrity. As a cornerstone of modern legal systems, competition law stands as a beacon of fairness, safeguarding the interests of businesses, consumers, and society at large. Competition law stands as a cornerstone within legal systems, shaping economic, social, and legal landscapes. Its multifaceted dimensions play a pivotal role in fostering fairness, protection, and efficiency within commercial environments. Economic Dimension: Competition law serves as a catalyst for economic efficiency and innovation, preserving free competition to incentivize businesses for excellence. By ensuring a level playing field, it promotes consumer welfare through competitive pricing and diverse product offerings. Social Dimension: Beyond economics, competition law contributes to social welfare by fostering trust and transparency in markets. Measures against unfair competition practices and monopolistic behaviors create an environment conducive to fair trade practices, benefiting consumers and businesses alike. Legal Dimension: Competition law reinforces the rule of law by upholding legal principles and combating unfair competition practices. Its enforcement ensures the integrity of legal systems and fosters justice in commercial interactions. Challenges and Opportunities: Despite its significance, competition law faces challenges such as globalized markets and emerging digital platforms. However, these challenges also present opportunities for innovation and adaptation within legal frameworks. Conclusion: In conclusion, competition law's multifaceted contributions to economic prosperity, social welfare, and legal integrity underscore its vital role within legal paradigms. As a cornerstone of modern legal systems, it remains essential in shaping fair, competitive, and transparent commercial environments, ensuring the interests of businesses, consumers, and society are safeguarded. Competition law is one of the cornerstones of modern economies and trade systems. This legal field aims to promote economic efficiency while protecting consumers and ensuring market order. In the Turkic world, that is, Turkey and other Turkic states, the importance of competition law is increasingly recognized. This article discusses why competition law is so crucial for the Turkic world from various perspectives. Competition law is a driving force for economic growth and innovation. Preserving a free competition environment allows businesses to operate more efficiently, innovate, and provide better products and services to consumers. In the Turkic world, the effective implementation of competition law enhances the global competitiveness of local economies. This benefits both consumers and businesses, as consumers gain access to higher quality and more affordable products, while businesses seize opportunities for growth through innovation. Competition law is of great importance not only economically but also socially. A fair competition environment ensures trust and transparency in markets. Preventing unfair competition practices and monopolization supports mutual trust among market participants and fosters healthy market functioning. Strengthening competition law in the Turkic world protects consumers and raises the general welfare level of society. Competition law is one of the fundamental elements of the rule of law and justice. The enforcement of legal principles and norms contributes to ensuring fairness in commercial relations. In the Turkic world, the effective implementation of competition law enhances the integrity and reliability of legal systems. This, in turn, boosts confidence among local and foreign investors, positively impacting economic development. Competition law faces dynamics such as globalization and digitalization in the modern world. In the Turkic world, these changes present challenges as well as opportunities for the development of competition law. The emergence of digital platforms and global markets requires new regulations and adaptation strategies. This process can make competition law more flexible and innovative. In conclusion, competition law holds significant economic, social, and legal importance for the Turkic world. It promotes economic growth, enhances social welfare, and ensures legal integrity. The countries in the Turkic world must implement competition law more effectively and inclusively to improve overall welfare levels and ensure the healthy functioning of market economies. In this context, the continuous review and development of competition law will help the Turkic world achieve a stronger position in the global economic system.

